Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

11. september 2025*

Eelotsusetaotlus – Põllumajandus – Ühine veiniturukorraldus – Ühenduse veininimetuste kaitse kord – Määrus (EÜ) nr 1493/1999 – Artikkel 54 – Määratletud piirkondades valmistatud kvaliteetveinid (mpv-kvaliteetveinid) – Määrus (EÜ) nr 479/2008 – Artikli 43 lõige 2 ja artikkel 51 – Määrus (EÜ) nr 1234/2007 – Artikli 118k lõige 2 ja artikkel 118s – Määrus (EL) nr 1308/2013 – Artikli 101 lõige 2 ja artikkel 107 – Liikmesriigi õiguses tunnustatud mpv-kvaliteetveinide kaitse liidu õiguse alusel – Vastuolu kaitstud veininimetuse ja varasema üldtuntud kaubamärgi vahel, mis sisaldab selle nimetusega identset sõna – Väidetavalt eksitav nimetus – Üleminekukord – Kaitse automaatne laiendamine – Kaitsekorra täielikkus – Õiguskindlus

Kohtuasjas C-341/24,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Corte suprema di cassazione (Itaalia kassatsioonikohus) 8. mai 2024. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 8. mail 2024, menetluses

Duca di Salaparuta SpA

versus

Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste,

Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta,

Baglio Gibellina Srl,

Cantina Giacco Soc. coop. agricola,

Madonna del Piraino Soc. coop. agricola,

menetluses osalesid:

Botte di Vino di VH & C. Snc,

Baglio San Vito Srl, likvideerimisel,

Romeo Vini di CZ & C. Sas,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president C. Lycourgos, kohtunikud S. Rodin, N. Piçarra, O. Spineanu-Matei ja N. Fenger (ettekandja),

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Duca di Salaparuta SpA, esindajad: *avvocati* S. de Bosio, R. Vaccarella, G. Vecchione ja *avocat* D. Philippe,

– Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta, Baglio Gibellina Srl ja Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, esindajad: *avvocati* F. Pacciani ja S. Parlatore,

– Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistasid *avvocati dello Stato* M. Auciello ja M. Di Benedetto,

– Portugali valitsus, esindajad: *advogados* P. Barros da Costa, J. Ramos ja A. Ribeiro de Almeida,

– Euroopa Komisjon, esindajad: L. Di Masi, M. Konstantinidis ja F. Thiran,

olles 3. aprilli 2025. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 17. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1493/1999 veinituru ühise korralduse kohta (EÜT 1999, L 179, lk 1; ELT eriväljaanne 03/26, lk 25), nõukogu 29. aprilli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 479/2008, mis käsitleb veinituru ühist korraldust ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1493/1999, (EÜ) nr 1782/2003, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 3/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2392/86 ja (EÜ) nr 1493/1999 (ELT 2008, L 148, lk 1), nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2007, L 299, lk 1), (muudetud nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 491/2009 (ELT 2009, L 154, lk 1)) (edaspidi „määrus nr 1234/2007“), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT 2013, L 347, lk 671).

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on ühelt poolt Duca di Salaparuta SpA ja teiselt poolt Ministero dell'Agricoltura, della Sovranità alimentare e delle Foreste (põllumajandus-, toidusõltumatus- ja metsandusministeerium, Itaalia), Consorzio volontario di tutela dei vini DOC Salaparuta (vabatahtlik konsortsium DOC Salaparuta veinide kaitseks, Itaalia) ning äriühingud Baglio Gibellina Srl, Cantina Giacco Soc. coop. agricola, Madonna del Piraino Soc. coop. agricola, Botte di vino di VH & C. snc, Baglio San Vito Srl, likvideerimisel, ja Romeo Vini di CZ & C. Sas ning mille ese on Euroopa Liidu tasandil registreeritud kaitstud päritolunimetuse „Salaparuta" ning Itaalia õiguses sõna „Salaparuta" kontrollitud päritolunimetusena tunnustamise tühistamise ja/või kehtetuks tunnistamise nõue põhjendusega, et see kaitstud päritolunimetus ja see kontrollitud päritolunimetus tekitavad segiajamise ohu veinidele registreeritud varasemate tuntud kaubamärkidega, mida omab Duca di Salaparuta ja mis sisaldavad kõnealuste päritolunimetustega identseid sõnu.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

Pariisi konventsioon

3 Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioonile kirjutati alla 20. märtsil 1883 Pariisis, see vaadati viimati läbi 14. juulil 1967 Stockholmis ja seda muudeti 28. septembril 1979 (*United Nations Treaty Series*, 828. kd, nr 11851, lk 305; edaspidi „Pariisi konventsioon"). Kõik liidu liikmesriigid on selle konventsiooni osalised.

4 Konventsiooni artiklis 10*bis* on sätestatud:

„(1) Liidu liikmesriigid on kohustatud tagama liikmesriikide kodanikele tõhusa kaitse kõlvatu konkurentsi vastu.

(2) Kõlvatuks konkurentsiks loetakse iga konkurentsitoimingut, mis on vastuolus ausate tavadega tööstuses ja kaubanduses.

(3) Ilmtingimata peab keelustama:

1) kõik teod, mis võivad mis tahes viisil põhjustada konkurendi ettevõttes, toodetes või tööstuslikus või kaubanduslikus tegevuses arusaamatust;

[…]

3) teated või väited, mille kasutamine kommertstegevuses soodustab üldsuse eksitamist kaupade iseloomu, valmistusviisi, omaduste, kasutuskõlblikkuse või koguse suhtes."

Madridi kokkulepe

5 14. aprilli 1891. aasta Madridi kokkuleppe kaupade väärate või eksitavate päritolutähiste registreerimise tõkestamise kohta, mida viimati muudeti 14. juulil 1967 Stockholmis (*United Nations Treaty Series*, 828. kd, nr 11848, lk 163) (edaspidi „Madridi kokkulepe“), artiklis 3*bis* on sätestatud:

„Riigid, kelle suhtes [Madridi kokkulepet] kohaldatakse, kohustuvad samuti keelama toodete müügil, väljapanekul või pakkumisel kõigi selliste märgiste kasutamise, millel on reklaami iseloom ja mis võivad eksitada avalikkust toodete päritolu osas, kui neid kasutatakse etikettidel, reklaamidel, arvetel, veinikaartidel, kirjades või äridokumentides või mis tahes muus äriteates.“

TRIPS-leping

6 Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping (edaspidi „TRIPS-leping“) moodustab Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamislepingu lisa 1 C, see kirjutati alla Marrakechis 15. aprillil 1994 ja kiideti heaks nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT 1994, L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80). TRIPS-lepingu osalised on WTO liikmed, sealhulgas kõik liidu liikmesriigid ja liit ise.

7 Lepingu I jao artikli 2 lõikes 1 on sätestatud:

„Käesoleva lepingu II, III ja IV jaosse puutuvas peavad liikmed kinni [Pariisi konventsiooni] artiklitest 1–12 ja 19.“

8 Lepingu II jao artikli 22 lõikes 1 on sätestatud:

„Geograafiliste tähistena käsitletakse käesolevas lepingus tähiseid, mis näitavad, et kaup on pärit teatud liikme territooriumilt või selle territooriumi teatud piirkonnast või paikkonnast, kui kauba teatud omadus, maine või mõni muu iseloomustav tunnus on olulisel määral seostatav kauba geograafilise päritoluga.“

Liidu õigus

Määrus nr 1493/1999

9 Määruse nr 1493/1999 artikli 52 lõige 1 sätestas:

„Kui liikmesriik kasutab [määratletud piirkondades valmistatud kvaliteetveini] (mpv-kvaliteetveini)] või vajaduse korral niisuguse mpv-kvaliteetveini valmistamiseks mõeldud veini nimetuses määratletud piirkonna nime, ei tohi seda nime kasutada veinisektori toodete tähistamiseks, mis ei ole toodetud selles piirkonnas, ja/või toodete tähistamiseks, mille puhul selle nime kasutamine ei ole kooskõlas asjakohaste ühenduse või siseriiklike eeskirjadega. […]

[…]“.

10 Määruse artiklis 54 oli sätestatud:

„1. Määratletud piirkondades toodetud kvaliteetveinid (mpv-kvaliteetveinid) on veinid, mis vastavad käesoleva jaotise sätetele ja sellega seoses vastu võetud ühenduse ja siseriiklikele sätetele.

[…]

4. Liikmesriigid edastavad [Euroopa] komisjonile mpv-kvaliteetveinide nimekirja, mida nad tunnustanud on, nimetades iga mpv-kvaliteetveini toodangut ja valmistamist reguleerivate siseriiklike sätete üksikasjad.

5. Komisjon avaldab selle nimekirja *Euroopa Ühenduste Teataja* C-seerias."

11 Kõnealuse määruse VII lisa punktis F „Margitoote nimed" oli sätestatud:

„[…]

2. Erandina punkti 1 esimese lõigu punktist b võib veini või viinamarjavirde registreeritud kaubamärgi valdaja, juhul kui tema kaubamärk kattub:

– mpv-kvaliteetveini kirjeldamiseks kasutatud määratletud piirkonnast väiksema geograafilise üksuse nimega,

– geograafilise üksuse nimega, mida kasutatakse geograafilise tähisega lauaveini kirjeldamiseks, või

– geograafilise tähisega kirjeldatud importveini nimega,

jätkata selle kaubamärgi kasutamist kuni 31. detsembrini 2002, isegi kui tal ei ole õigust seda nime kasutada vastavalt punkti 1 esimesele lõigule, tingimusel et kõnealune kaubamärk:

a) on registreeritud hiljemalt 31. detsembril 1985 liikmesriigi pädevas ametiasutuses kooskõlas registreerimise ajal kehtinud õigusaktidega; ja

b) on olnud tegelikult ja pidevalt kasutusel alates selle registreerimisest kuni 31. detsembrini 1986, või kui registreerimine toimus enne 1. jaanuari 1984, siis vähemalt viimati nimetatud kuupäevani.

Peale selle võib veini või viinamarjavirde registreeritud ja tuntud marginime valdaja isegi siis jätkata marginime kasutamist, mille sõnastus kattub määratletud piirkonna või määratletud piirkonnast väiksema geograafilise üksuse nimega, kui tal ei ole selleks punkti 1 kohaselt õigust, tingimusel et marginimi vastab esialgse kandja või nime andja nimele ja on registreeritud vähemalt 25 aastat enne seda, kui tootjaliikmesriik on kõnealust geograafilist nime ametlikult tunnustanud vastavalt ühenduse sätetele, mis käsitlevad mpv-kvaliteetveine, ning et see nimi on pidevalt kasutusel olnud.

Esimeses ja teises lõigus esitatud tingimustele vastavate kaubamärkide kasutamine ei tohi olla vastuolus mpv-kvaliteetveinide ja lauaveinide kirjelduses kasutatavate geograafiliste üksuste nimede kasutamisega.

[…]“.

Määrus nr 479/2008

12 Määrus nr 1493/1999 tunnistati määrusega nr 479/2008 kehtetuks. Viimati nimetatud määruse artikli 129 lõike 2 punkti e kohaselt oli III jaotise IV peatükk kohaldatav alates 1. augustist 2009, välja arvatud juhul, kui vastavalt selle määruse artikli 113 lõikes 1 osutatud menetlusele ei võeta vastu määrust, milles on sätestatud teisiti.

13 Määruse nr 479/2008 põhjenduse 5 kohaselt oli „asjakohane põhjalikult muuta veinisektori suhtes kohaldatavat ühenduse korda“.

14 Määruse põhjenduses 36 oli ette nähtud:

„Õiguskindluse huvides tuleks ühenduse olemasolevad päritolunimetused ja geograafilised tähised uue kontrollimenetluse kohaldamisest vabastada. Asjaomased liikmesriigid peaksid aga komisjonile esitama põhilised andmed ja õigusaktid, mille alusel on päritolunimetused või geograafilised tähised riiklikul tasandil tunnustatud; vastasel juhul tuleks need kaitse alt välja arvata. Õiguskindluse huvides peaksid olemasolevate päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste tühistamise võimalused olema piiratud.“

15 Määruse artikli 43 „Kaitse alla võtmisest keeldumise põhjused“ lõikes 2 oli sätestatud:

„Nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võib kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse suhtes eksitada.“

16 Määruse artiklis 46 oli sätestatud:

„Komisjon loob veini kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste avalikkusele kättesaadava elektroonilise registri ja haldab seda.“

17 Määruse nr 479/2008 artikkel 50 „Tühistamine“ sätestas:

„Komisjoni algatusel või õigustatud huvi omava liikmesriigi, kolmanda riigi või füüsilise või juriidilise isiku asjakohaselt põhjendatud taotluse korral võidakse otsustada vastavalt artikli 113 lõikes 2 osutatud menetlusele päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse tühistada, kui vastava tootespetsifikaadi järgimine ei ole enam tagatud.

[…]“.

18 Määruse artikkel 51 „Olemasolevad kaitstud veininimetused“ oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Määruse [nr 1493/1999] artiklite 51 ja 54 ning [komisjoni 29. aprilli 2002. aasta] määruse (EÜ) nr 753/2002[, milles sätestatakse teatavad nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 rakenduseeskirjad veinisektori toodete kirjeldamise, nimetamise, esitlemise ja kaitse osas (EÜT 2002, L 118, lk 1; ELT eriväljaanne 03/35, lk 455),] artikli 28 kohaselt kaitstud veininimetused võetakse automaatselt käesoleva määruse kohase kaitse alla. Komisjon kannab need käesoleva määruse artiklis 46 sätestatud registrisse.

[…]

4. Artiklit 50 ei kohaldata lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste suhtes.

Kuni 31. detsembrini 2014 võidakse komisjoni algatusel ja vastavalt artikli 113 lõikes 2 osutatud menetlusele otsustada lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste kaitse tühistada, kui need ei vasta artiklis 34 sätestatud tingimustele.“

19 Määrus nr 479/2008 tunnistati kehtetuks nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 491/2009, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2009, L 154, lk 1) ja millega muudeti ühise turukorralduse ühtset määrust alates 1. augustist 2009.

20 Määruse nr 491/2009 artikli 3 lõike 1 teises lõigus on ette nähtud, et viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele, st määrusele nr 479/2008, käsitatakse viidetena määrusele nr 1234/2007 ja neid loetakse vastavalt viimati nimetatud määruse XXII lisas esitatud vastavustabelitele.

Määrus nr 1234/2007

21 Seega võeti määrus nr 479/2008 määruse nr 491/2009 alusel alates 1. augustist 2009 üle määrusse nr 1234/2007.

22 Määruse nr 1234/2007 artikli 118k „Kaitse alla võtmisest keeldumise põhjused“ lõikes 2 oli ette nähtud:

„Nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võib kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse suhtes eksitada.“

23 Määruse artiklis 118n oli sätestatud:

„Komisjon loob veini kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste avalikkusele kättesaadava elektroonilise registri ja haldab seda.“

24 Kõnealuse määruse artiklis 118r „Tühistamine“ oli sätestatud:

„Komisjon võib […] otsustada päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse tühistada, kui vastava tootespetsifikaadi järgimine ei ole enam tagatud.

[…]“.

25 Artikkel 118s „Olemasolevad kaitstud veininimetused“ oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Määruse [nr 1493/1999] artiklite 51 ja 54 ning määruse [nr 753/2002] artikli 28 kohaselt kaitstud veininimetused võetakse automaatselt käesoleva määruse kohase kaitse alla. Komisjon kannab need käesoleva määruse artiklis 118n sätestatud registrisse.

[…]

4. Artiklit 118r ei kohaldata lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste suhtes.

Kuni 31. detsembrini 2014 võib komisjon omal algatusel ja vastavalt artikli 195 lõikes 4 osutatud menetlusele otsustada lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste kaitse tühistada, kui need ei vasta artiklis 118b sätestatud tingimustele.“

Määrus nr 1308/2013

26 Määruse nr 1308/2013 artikli 230 lõike 1 esimese lõigu kohaselt tunnistatakse määrus nr 1234/2007 kehtetuks, välja arvatud selle sätted, mida vastavalt määruse nr 1308/2013 artikli 230 lõike 1 teisele lõigule ning lõigetele 2 ja 3 jätkuvalt kohaldatakse. Selle määruse artikli 232 lõike 1 teisest lõigust nähtub, et määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014, ilma et see piiraks artiklis 232 ette nähtud erisätete kohaldamist.

27 Määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõikes 2 on ette nähtud:

„Nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võiks kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse osas eksitada.“

28 Määruse artiklis 104 on sätestatud:

„Komisjon loob veini kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste avalikkusele kättesaadava elektroonilise registri ja haldab seda. […]“.

29 Määruse artikkel 106 sätestab:

Komisjon võib omal algatusel või õiguspärast huvi omava liikmesriigi, kolmanda riigi või füüsilise või juriidilise isiku asjakohaselt põhjendatud taotluse korral võtta vastu rakendusakti, millega tühistatakse päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitse, kui vastava tootespetsifikaadi järgimine ei ole enam tagatud.

[…]“.

30 Määruse artikli 107 lõiked 1 ja 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Määruse [nr 1493/1999] artiklite 51 ja 54 ja määruse [nr 753/2002] artikli 28 kohaselt kaitstud veininimetused võetakse automaatselt käesoleva määruse kohase kaitse alla. Komisjon kannab need käesoleva määruse artiklis 104 sätestatud registrisse.

[…]

3. Artiklit 106 ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste suhtes.

Kuni 31. detsembrini 2014 võib komisjon omal algatusel võtta vastu rakendusaktid, millega tühistatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olemasolevate kaitstud veininimetuste kaitse, kui kõnealused nimetused ei vasta artiklis 93 sätestatud tingimustele.

[…]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

31 Duca di Salaparuta SpA on Sitsiilias (Itaalia) asuv viinamarjakasvatusettevõtja, kellele kuulub mitu riigisisest ja liidu kaubamärki, millest mitu sisaldavad sõna „Salaparuta“.

32 Tähis „Salaparuta“ registreeriti 13. juulil 1989 riigisisese kaubamärgina (nr 511337). See tähis registreeriti 25. oktoobril 2000 ka ELi sõnamärgina märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni 15. juuni 1957. aasta Nizza kokkuleppe (uuesti läbi vaadatud ja parandatud kujul) klassi 33 kuuluvate kaupade jaoks (alkohoolsed joogid). Neid kaubamärke on hiljem pikendatud.

33 Veinide turustamine Salaparuta kaubamärgi all ei ole seotud Salaparuta omavalitsusüksusega (Itaalia), mis asub Sitsiilias. Nimelt asub Duca di Salaparuta väljaspool seda omavalitsusüksust ning veinis kasutatavad viinamarjad ei pärine sealt.

34 Dekreediga „Salaparuta“ veinide kontrollitud päritolunimetuse tunnustamise ja sellega seotud tootmisspetsifikaatide kinnitamise kohta (Decreto – „Riconoscimento della denominazione di origine controllata dei vini „Salaparuta“ e approvazione del relativo disciplinare di produzione“; *GURI* nr°42, 20.2.2006) tunnustati riiklikul tasandil kontrollitud päritolunimetus „Salaparuta“ (edaspidi „DOC „Salaparuta““), mis määratleb rea veine, mis on valmistatud Salaparuta omavalitsusüksuse territooriumil asuvate viinamarjaistanduste marjadest, ning kaitseb neid.

35 Nende veinide kaitset laiendati seejärel liidu tasandile. Täpsemalt nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et komisjon avaldas 8. augustil 2009 määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõike 4 kohaselt *Euroopa Ühenduste Teatajas* (ELT 2009, C 187, lk 1) DOC „Salaparuta“ sisaldava mpv-kvaliteetveinide loetelu ning et see DOC kanti loetellu alates 1. augustist 2009 kaitstud päritolunimetuste (KPN) ja kaitstud geograafiliste tähiste (KGT) elektroonilisse registrisse veinide puhul kaitstud päritolunimetusena PDO-IT-A0795 (edaspidi „KPN „Salaparuta““).

36 Duca di Salaparuta esitas 8. veebruaril 2016 Tribunale di Milanole (Milano esimese astme kohus, Itaalia) hagi, milles palus muu hulgas tühistada või tunnistada kehtetuks KPN „Salaparuta“ ja DOC „Salaparuta“ põhjusel, et need nimetused on eksitavad ja igal juhul põrkuvad veini jaoks registreeritud kaubamärgiga Salaparuta, mis sisaldab nende nimetustega identset sõna, ning teiste sellele äriühingule kuuluvate kaubamärkidega, mis sisaldavad sama sõna ja mida see äriühing peab üldtuntuks.

37 Nimetatud kohus jättis 16. veebruari 2021. aasta otsusega hagi rahuldamata põhjendusel, et vastuolu kaitstud nimetuse „Salaparuta“ ja varasema samanimelise kaubamärgi vahel tuleb lahendada reegli alusel, et kaitstud nimetus on selle kaubamärgi ees ülimuslik, ilma et see piiraks selle kaubamärgi omaniku võimalust jätkata selle kaubamärgi kasutamist teatavatel tingimustel.

38 Duca di Salaparuta SpA esitas esimese astme kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Corte d’appello di Milanole (Milano apellatsioonikohus, Itaalia), kes jättis 5. mai 2023. aasta otsusega esimese astme kohtuotsuse muutmata. Nimetatud kohus leidis sisuliselt, et määruse nr 1493/1999 sätete alusel kaitstud veininimetused on automaatselt kaitstud liidu tasandil KPNi tunnustamisega. See kohus järeldas, et DOC „Salaparuta“ ja selle nimetusega identset sõna sisaldava varasema kaubamärgi vaheline vastuolu tuleb lahendada määruse nr 1493/1999, eelkõige selle VII lisa F osa lõike 2 punkti b alusel, mis kehtis selle riigisiseselt kaitstud

veininimetuse tunnustamise kuupäeval. Nimelt oli selles lisas kehtestatud kriteerium, mille kohaselt peab kaitstud nimetus olema selle kaubamärgi suhtes esimuslik, ilma et see piiraks kaubamärgi omaniku võimalust jätkata teatavatel tingimustel selle kaubamärgi kasutamist.

39 Duca di Salaparuta esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Corte suprema di cassazionele (Itaalia kassatsioonikohus), väites sisuliselt, et määrus nr 1493/1999 selliseid vastuolusid ei reguleeri.

40 Duca di Salaparuta väidab, et vastupidi apellatsioonikohtu seisukohale asendas KPN „Salaparuta“ selle avaldamisega samanimelise DOC. Võttes aga arvesse KPN „Salaparuta“ E-Bacchuse registrisse kandmise jõustumise kuupäeva, st 1. augustit 2009, tuleb kohaldada määruse nr 479/2008 artikli 43 lõiget 2 või määruse nr 1234/2007 artiklit 118k või ka määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõiget 2. Need sätted välistavad nimetuse kaitse, kui varasema kaubamärgi mainet ja tuntust arvestades võidakse tarbijaid kõnealuse veini identsuse osas eksitada. Lisaks väidab ta, et arvestades määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 teises lõigus ette nähtud tingimusi, ei ole tal võimalik kasutada talle kuuluvat kaubamärki Salaparuta, isegi kui kohaldatakse selles sättes ette nähtud kooseksisteerimise korda.

41 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib esiteks, et tuleb kindlaks määrata kaitsekord, mida kohaldatakse olukorras, kus esineb vastuolu ühelt poolt 1989. aastal registreeritud üldtuntud kaubamärkide ja teiselt poolt 2006. aastal riigisisesel tasandil kaitstud ja nendes kaubamärkides sisalduvaga identset sõna sisaldavate niisuguste veininimetuste vahel, mis on 2009. aastal liidu tasandil avaldatud ja registreeritud.

42 Sellega seoses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas tuleb asuda seisukohale, et DOC „Salaparuta“ mõju säilib ja et seega kohaldatakse määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 teise lõigu sätteid, või tuleb seda riigisisest kaitset pidada hoopis asendatuks KPN „Salaparuta“ tunnustamisega liidu tasandil, mistõttu tuleb kohaldada määruse nr 479/2008 artikli 43 lõiget 2 või samaväärseid sätteid määruse nr 1234/2007 artiklis 118k või määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõikes 2, mis käsitlevad nimetuse kaitsest keeldumise aluseid, olukorras, kus kaitse võib varasema kaubamärgi mainet ja tuntust arvestades eksitada tarbijat kõnealuse veini tegeliku olemuse osas.

43 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus juhul, kui kohaldatav on määrus nr 1493/1999, sisuliselt teada, kas selles määruses ette nähtud kaitsekord on täielik, kuna see hõlmab kõiki eri tähiste, sealhulgas eelkõige kaitstud veininimetuste kooseksisteerimise juhtusid, või kas vastuolu üldtuntud veini kaubamärgi ja hiljem antud kaitstud nimetuse vahel, mis sisaldab selle kaubamärgiga identset sõna, saab lahendada üldpõhimõtte alusel, mille kohaselt ei tohi eristatavad tähised olla eksitavad.

44 Neil asjaoludel otsustas Corte suprema di cassazione (kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas enne määrust nr 1234/2007, mis seejärel asendati määrusega nr 1308/2013, olemas olnud veinisektori KPNi ja KGT registreeringule, nagu eelkõige 8. augusti 2009. aasta [KPN „Salaparuta“], kohaldatakse seoses takistusega, mis tuleneb niisuguse varasema kaubamärgi olemasolust, mis on oma tuntuse ja maine poolest selline, et võib kõnealuse KPNi või KGT eksitavaks muuta („kaitsmine võib kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat veini tegeliku olemuse suhtes eksitada“), määruse [nr 479/2008] artikli 43 [lõiget 2] või määruse nr 1234/2007 [artiklit] 118k (seejärel määruse nr [1308]/2013 artikli 101 [lõiget 2]), mis

välistab KPNi või KGT kaitse, kui käsitletav päritolunimetus võib tarbijat eksitada „kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes“, või ei saa viidatud õigusnormi kohaldada päritolunimetustele, millel oli enne liidu tasandi registreerimist riigisisene kaitse, kui arvestada õiguskindluse põhimõtet (22. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Bavaria, C-120/08, EU:C:2010:798), mille kohaselt tuleb juhul, kui sõnaselgelt ei ole ette nähtud vastupidi, hinnata faktilist olukorda reeglina selle aset leidmise hetkel kehtinud õigusnormide alusel, mis tähendab, et kohaldada tuleb varasemaid reguleerivaid õigusnorme, mis on ette nähtud määruses [nr 1493/1999], ning päritolunimetuse ja varasema kaubamärgi vaheline konflikt tuleb lahendada viimati nimetatud määruse sätete alusel, mis on ette nähtud selle VII lisa F osa [lõike 2] alapunktis b?

2. Juhul kui esimese küsimuse vastuse alusel kinnitatakse vajadust kohaldada käesoleva kohtumenetluse esemeks olevale faktilisele olukorrale määrust nr 1493/1999, siis kas õigusnormid, mis on sätestatud määruse nr 1493/1999 [VII lisa F osas], mis on kehtestatud selleks, et reguleerida konflikti veini või viinamarjavirde suhtes registreeritud kaubamärgi ja identse veini päritolunimetuse või [KGT] vahel, välistab eri märgistuste ja veinide päritolunimetuste kaitstavuse igasuguse kooseksisteerimise võimaluse või kas on siiski võimalik, arvestades eksitavate eraldusmärkide keelu üldpõhimõtet, et hilisemad KPNid ja KGTd on kehtetud või ei ole kaitstavad, juhul kui geograafiline tähis võib varasema kaubamärgi mainet silmas pidades üldsust veini tegeliku olemuse suhtes eksitada?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

45 Euroopa Kohtu kantseleisse 14. ja 28. aprillil 2025 esitatud dokumentidega palus Duca di Salaparuta menetluse suulise osa Euroopa Kohtu kodukorra artikli 83 alusel uuendada.

46 Ta väidab oma taotluse põhjendamiseks sisuliselt esiteks, et kohtujurist tugines oma ettepanekus esitatud küsimustele vastamiseks valedele faktilistele ja õiguslikele asjaoludele ning esitas seega argumendid, mille üle pooled ei olnud vaielnud. Teiseks väidab Duca di Salaparuta, et kohtuistungi korraldamata jätmine Euroopa Kohtus, vaatamata tema sellekohasele taotlusele, rikub tema õigust avalikule kohtuistungile, mis on sätestatud 4. novembril 1950 Roomas alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 6.

47 Euroopa Kohus võib kodukorra artikli 83 alusel igal ajal pärast kohtujuristi ärakuulamist teha määruse menetluse suulise osa uuendamiseks, eelkõige siis, kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet, või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaielnud.

48 Sellega seoses tuleb siiski märkida, et kohtujuristi ettepaneku sisu kui selline ei saa kujutada endast uut asjaolu, kuna vastasel juhul võiksid pooled sellisele asjaolule viidates nimetatud ettepanekule vastata. Ent pooled ei või kohtujuristi ettepaneku üle vaielda. Nii on Euroopa Kohus juba osutanud, et ELTL artikli 252 kohaselt on kohtujuristi ülesanne avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust selleks, et abistada kohut tema ülesande täitmisel, mis seisneb selle tagamises, et aluslepingute tõlgendamisel ja kohaldamisel järgitakse õigust. Vastavalt põhikirja artikli 20 neljandale lõigule ja kodukorra artikli 82 lõikele 3 lõpetab kohtujuristi ettepanek menetluse suulise osa. Kuna ettepanek jääb poolte vaidlusest välja, alustab

see Euroopa Kohtu nõupidamise etappi. Seega ei ole tegemist kohtunikele või pooltele adresseeritud arvamusega, mille on andnud Euroopa Kohtust väljaspool olev ametivõim, vaid institutsiooni enda liikme põhjendatud ja avalikult väljendatud isikliku arvamusega (8. mai 2025. aasta kohtuotsus Beevers Kaas, C-581/23, EU:C:2025:323, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Käesolevas asjas tõdeb Euroopa Kohus esiteks, olles kohtujuristi ära kuulanud, et Duca di Salaparuta esitatud teabest ei ilmne ühtegi uut asjaolu, millel oleks otsustav tähtsus lahendile, mille ta peab käesolevas asjas tegema, ning et kohtuasja lahendamisel ei tule tugineda argumendile, mille üle pooled või huvitatud isikud, kellele on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 viidatud, ei ole vaielnud. Duca di Salaparuta kritiseerib tegelikult kohtujuristi ettepaneku teatud lõikude põhjendatust, mis ei saa õiguspäraselt õigustada tema taotlust uuendada menetluse suulist osa. Lisaks on Euroopa Kohtul menetluse kirjaliku ja suulise osa lõppedes olemas kõik vajalikud andmed ning tal on seega otsuse tegemiseks piisavalt teavet.

50 Teiseks tuleb meenutada, et ei Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõige 1 ega Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47 ei kehtesta absoluutset kohustust korraldada avalik kohtuistung ega nõua tingimata kohtuistungi korraldamist kõigis menetlustes. Nii on see eelkõige juhul, kui kohtuasjas ei ole tõstatatud faktilisi või õiguslikke küsimusi, mida ei ole võimalik kohtuasja materjalide ja poolte kirjalike seisukohtade alusel adekvaatselt lahendada. Kodukorra artikli 76 lõikes 2 on täpsemalt ette nähtud, et Euroopa Kohus võib otsustada jätta kohtuistungi korraldamata, kui ta pärast menetluse kirjalikus osas esitatud seisukohtadega tutvumist leiab, et tal on asja lahendamiseks piisavalt teavet (vt selle kohta 21. detsembri 2021. aasta kohtuotsus Euro Box Promotion jt, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 ja C-840/19, EU:C:2021:1034, punktid 123 ja 124 ning seal viidatud kohtupraktika).

51 Eeltoodut arvestades ei ole menetluse suulise osa uuendamise taotlust vaja rahuldada.

Eelotsusetaotluse vastuvõetavus

52 Itaalia valitsus seab kahtluse alla liikmesriigi kohtute pädevuse lahendada vaidlust, milles on vaidluse all liidu akti kehtivuse küsimus, väites, et kuna Duca di Salaparuta taotleb KPN „Salaparuta“ registreeringu – mis on liidu akt – tühistamist või kehtetuks tunnistamist, siis on sellise registreeringu tühistamise pädevus ELTL artikli 263 alusel liidu kohtutel.

53 Lisaks väidab Itaalia valitsus, et DOC-d „Salaparuta“ ei ole liikmesriigi kohtutes kunagi vaidlustatud, kuigi Duca di Salaparutat teavitati riigisisesest tunnustamismenetlusest ja tal paluti esitada selle raames oma seisukohad.

54 Sellest järeldub, et nende väidete eesmärk on sisuliselt seada kahtluse alla eelotsusetaotluse vastuvõetavus.

55 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et kaitstud veininimetuste loetelu avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas* määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõigete 4 ja 5 alusel, nagu ka veini KPNide ja KGTde elektroonilisse registrisse kandmist määruse nr 479/2008 artikli 51 lõike 1 alusel, ei saa kaitstud veininimetuste automaatset kaitset arvestades pidada õiguslike tagajärgedega aktideks ja seega vaidlustatavateks aktideks ELTL artikli 263 tähenduses.

56 Euroopa Kohus on nimelt sisuliselt otsustanud, et määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõike 5 kohaselt ei saa komisjoni poolt enne 1. augustit 2009 veini KPNide ja KGTde elektroonilisse registrisse kandmist seoses veininimetustega, mida liikmesriigid kaitsesid päritolunimetustena, käsitada nii, et selle eesmärk on tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi, mis on iseloomulikud vaidlustatavatele aktidele (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ungari *vs.* komisjon, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punkt 63).

57 Seega ei saa Duca di Salaparutale ette heita, et ta ei esitanud KPN „Salaparuta“ peale hagi otse liidu kohtule.

58 Lisaks, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 41 sisuliselt märkis, põhineb eelotsusetaotlus kohtutevahelisel dialoogil, mille alustamine sõltub täielikult liikmesriigi kohtu hinnangust taotluse esitamise asjakohasusele ja vajalikkusele (12. veebruari 2008. aasta kohtuotsus Kempter, C-2/06, EU:C:2008:78, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika). Kuigi on tõsi, et ainult Euroopa Kohus saab liidu institutsioonide õigusakti kehtetuks tunnistada, piirdub eelotsusetaotluse esitanud kohus käesoleval juhul tõlgendamise kohta esitatud eelotsusetaotluse raames siiski sellega, et palub Euroopa Kohtul määrata kindlaks liidu õiguslik raamistik, mis on kohaldatav võimalikule konfliktile kaitstud veininimetuse ja selle veini jaoks registreeritud varasema üldtuntud kaubamärgi vahel, mis sisaldab selle nimetusega identset sõna.

59 Teiseks on eelotsusetaotluse esitanud kohtu, mitte Euroopa Kohtu ülesanne hinnata, millist mõju avaldab põhikohtuasjale see, et DOC „Salaparuta“ tunnustamise kuupäeval ei olnud Duca di Salaparuta seda vaidlustanud. Igal juhul ei saa selline puudumine takistada eelotsusetaotluse esitanud kohut pöördumast Euroopa Kohtusse tõlgendamise kohta esitatud eelotsusetaotluse raames, et teha kindlaks liidu õiguslik raamistik, mis on kohaldatav sellisele konfliktile, nagu on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis.

60 Eelnevast järeldub, et eelotsusetaotlus on vastuvõetav.

Eelotsuse küsimuste analüüs

61 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 479/2008 artiklit 51, määruse nr 1234/2007 artiklit 118s ja määruse nr 1308/2013 artiklit 107 tuleb tõlgendada nii, et vastavalt määruse nr 479/2008 artikli 43 lõige 2, määruse nr 1234/2007 artikkel 118k ja määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõige 2 on kohaldatavad konfliktile määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuse ja varasemate üldtuntud niisuguste kaubamärkide vahel, mis on registreeritud veinide jaoks, mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, või kas see konflikt tuleb lahendada üksnes viimati nimetatud määruse VII lisa F osa lõike 2 teise lõigu alusel.

62 Kõigepealt tuleb märkida, et määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõikes 1 määratleti mpv-kvaliteetveinid kui veinid, mis vastavad selle määruse VI jaotise sätetele ning selleks vastu võetud ühenduse ja riigisisestele sätetele.

63 Nimetatud määruse artikli 54 lõiked 4 ja 5 nägid ette riigisiseses õiguses tunnustatud mpv-kvaliteetveinide kaitse liidu õiguse alusel. Selle määruse artikli 54 lõige 4 nägi eelkõige ette, et liikmesriigid edastavad komisjonile nende mpv-kvaliteetveinide nimekirja, mida nad

tunnustanud on, viidates iga mpv-kvaliteetveini toodangut ja valmistamist reguleerivatele riigisisestele sätetele. Selle artikli 54 lõike 5 alusel avaldas komisjon selle nimekirja *Euroopa Ühenduste Teataja* C-seerias.

64 Käesoleval juhul kuulub DOC „Salaparuta“ määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõike 1 alusel mpv-kvaliteetveinide kategooriasse. Lisaks, nagu nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, tehti nende veinide loetelu komisjonile teatavaks ja avaldati selle määruse artikli 54 lõike 5 kohaselt 8. augustil 2009 *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias kui KPN „Salaparuta“ (ELT 2009, C 187, lk 1).

65 Määruse nr 1493/1999 artikli 52 lõike 1 kohaselt ei tohi mpv-kvaliteetveinile määratud piirkonna nime kasutada selliste veinisektori toodete kirjeldamiseks, mis ei ole pärit sellest piirkonnast ja/või mille puhul ei olnud selle nimetuse kasutamine kooskõlas kohaldatavate ühenduse ja riigisiseste eeskirjadega. Sama kehtib juhul, kui liikmesriik on mpv-kvaliteetveinile omistanud omavalitsusüksuse nime. See säte kehtestas seega eeskirja, mille eesmärk oli kaitsta geograafilisi nimetusi nende sõnade kasutamise eest, mida nad sisaldavad, mis tahes muu tähise puhul.

66 Mis puudutab võimalikku konflikti sellise kaitstud nimetuse ja varasema üldtuntud kaubamärgi vahel, mis sisaldab selle nimetusega identseid sõnu, siis nägi määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 teine lõik ette, et sellise konflikti saab lahendada selle nimetuse ja kaubamärgi kooseksisteerimise korra alusel.

67 Eelkõige tuleneb sellest sättest, et üldtuntud ja teatava piirkonna nimega identseid sõnu sisaldava veini või viinamarjavirde jaoks registreeritud kaubamärgi omanik võib jätkata selle kaubamärgi kasutamist, kui see vastab esialgse kandja või nime andja nimele, tingimusel et see kaubamärk on registreeritud vähemalt 25 aastat enne seda, kui tootjaliikmesriik on kõnealust geograafilist nime ametlikult tunnustanud vastavalt ühenduse sätetele, mis käsitlevad mpv-kvaliteetveine, ning et see kaubamärk on pidevalt kasutusel olnud. Lisaks oli määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 kolmandas lõigus täpsustatud, et nende kaubamärkide kasutamine ei tohi olla vastuolus mpv-kvaliteetveinide kirjelduses kasutatavate geograafiliste üksuste nimede kasutamisega.

68 Sellest tuleneb, et määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 teine ja kolmas lõik näevad ette kaitstud veininimetuse esimuse varasemate üldtuntud kaubamärkide ees, mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, lubades nende kaubamärkide jätkuvat kasutamist, kui selles sättes ette nähtud tingimused on täidetud.

69 Kuna käesoleval juhul, nagu nähtub eelotsusetaotlusest, tunnustati DOCd „Salaparuta“ 8. veebruaril 2006, st määruse nr 1493/1999 alusel, ning kuna see kaitstud veininimetus vastab mpv-kvaliteetveinidele selle määruse artikli 54 lõike 1 tähenduses, tuleb konflikt sellise nimetuse ja varasemate üldtuntud kaubamärkide vahel, mis on registreeritud veinide jaoks, mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, lahendada nimetatud määruse sätete ja eelkõige selle VII lisa F osa lõike 2 alusel. Sellist järeldust kinnitab ka sõnaselge viide sama määruse artikli 54 lõigetele 4 ja 5 DOCst „Salaparuta“ teavitamisel ja avaldamisel *Euroopa Ühenduste Teatajas*, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 64.

70 Duca di Salaparuta tugines riigisisestes kohtutes ja Euroopa Kohtule esitatud seisukohtades siiski määruse nr 479/2008 artikli 43 lõike 2 või määruse nr 1234/2007 artikli 118k või määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõike 2 kohaldamisele. Ta leiab nimelt, et kuna KPN „Salaparuta“ uus

registreering avaldati 8. augustil 2009, on põhikohtuasjas kõne all oleva konflikti suhtes kohaldatavad need uued eeskirjad. Neil asjaoludel küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, kuidas need sätted mõjutavad sellise konflikti lahendamist.

71 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et käesoleva kohtuotsuse eelmises punktis nimetatud kolme sättega nägi liidu seadusandja ette, et nimetust ei kaitsta päritolunimetuse või geograafilise tähisena, kui kaubamärgi mainet ja tuntust arvestades võib kaitse tarbijat kõnealuse veini tegeliku olemuse osas eksitada.

72 Lisaks tuleb tõdeda, et nagu on märgitud määruse nr 479/2008 põhjenduses 5, muudeti veinisektoris kohaldatavat liidu korda selle määrusega põhjalikult, et saavutada eelkõige veinide kvaliteediga seotud eesmärgid. See määrus muutis määrust nr 1493/1999, tunnistades selle kehtetuks, ja muutus kohaldatavaks alates 1. augustist 2009.

73 Kuigi on tõsi, et see uus nimetuste kaitse kord allutab iga veininimetuse kaitsetaotluse põhjalikule kontrollile, mis toimub kahes etapis, st kõigepealt riigisisesel ja seejärel liidu tasandil, on komisjonil tõeline otsustuspädevus, mis võimaldab tal päritolunimetusele või geograafilisele tähisele kaitse anda või selle andmisest keelduda (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ungari *vs*. komisjon, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punkt 74), ent nii ei ole see veininimetuste puhul, mis on juba kaitstud määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel.

74 Viimati nimetatud sätte kohaselt edastasid liikmesriigid komisjonile mpv-kvaliteetveinide nimekirja, mida nad on tunnustanud, märkides iga mpv-kvaliteetveini puhul viite nende tootmist ja valmistamist reguleerivatele riigisisestele õigusnormidele. Seejärel piirdus komisjon vastavalt selle määruse artikli 54 lõikele 5 – seda ise üle kontrollimata – selle nimekirja avaldamisega *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias.

75 Vastavalt määruse nr 479/2008 artikli 51 lõikes 1 ette nähtud üleminekukorrale olid määruse nr 1493/1999 artikli 54 kohaselt kaitstud veininimetused „automaatselt“ kaitstud määruse nr 479/2008 alusel. Artiklis 51 oli lisaks täpsustatud, et komisjon kannab need nimetused üldsusele kättesaadavasse elektroonilisse registrisse veinide KPNide ja KGTde kohta.

76 Nagu nähtub määruse nr 479/2008 põhjendusest 36, oli selle määruse artikli 51 lõikes 1 ette nähtud üleminekukorra eesmärk jätta liidus juba olemasolevad päritolunimetused ja geograafilised tähised uue kontrollimenetluse kohaldamisalast välja ning piirata nende nimetuste ja tähiste tühistamise võimalusi õiguskindluse huvides (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ungari *vs*. komisjon, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punkt 57).

77 Samasugune automaatne kaitse oli tagatud määruse nr 1234/2007 artikliga 118s, mille eesmärk on säilitada õiguskindluse huvides enne 1. augustit 2009 kaitstud veininimetuste kaitse riigisiseses õiguses ja seega liidu tasandil määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel (vt selle kohta 13. veebruari 2014. aasta kohtuotsus Ungari *vs*. komisjon, C-31/13 P, EU:C:2014:70, punktid 56 ja 58).

78 Sama määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuste automaatse kaitse korra kinnitas seadusandja veel kord määruse nr 1308/2013, millega tunnistati kehtetuks määrus nr 1234/2007, artiklis 107, ilma et see piiraks selle määruse teatavate sätete kohaldamist alates 1. jaanuarist 2014.

79 Käesoleval juhul järeldub sellest, et arvestades määrustega nr 479/2008, nr 1234/2007 ja nr 1308/2013 ette nähtud kaitsekorra automaatsust, tuleb sellist nimetust nagu KPN „Salaparuta“, millest on teavitatud ja mis on avaldatud *Euroopa Ühenduste Teataja* C-seerias, kus on sõnaselgelt viidatud määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõigetele 4 ja 5, käsitada riigisisesel tasandil kaitstud veininimetuse kaitse laiendusena, mitte uue registreerimise tulemusena.

80 Sellist tõlgendust toetab ka veininimetuste kaitset reguleerivate eeskirjade areng, nagu väitis komisjon oma seisukohtades. Seega võeti liidu õigusaktid, mis näevad ette geograafiliste tähiste tunnustamise ja kaitse süsteemi veinisektoris, vastu järjestikuste etappidena. Komisjon rõhutab õigesti, et määrus nr 1493/1999 sisaldas mitteüksikasjalikke põhieeskirju, mis ei olnud joondatud toidusektoris juba kehtiva geograafiliste tähiste süsteemiga, kuna need eeskirjad kuuluvad üleminekuetappi liikmesriikide pakutava kaitse ja liidu tasandil antava kaitse vahel.

81 Lisaks tuleb märkida, et veininimetusele antud kaitse äravõtmine, mis on ette nähtud määruse nr 479/2008 artiklis 50 ja selle artikliga samaväärsetes sätetes määrustes nr 1234/2007 ja nr 1308/2013, ei olnud põhimõtteliselt võimalik määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuste puhul.

82 Määruse nr 479/2008 artikli 51 lõike 4 esimese lõigu kohaselt – nagu ka samaväärsete sätete põhjal määrustes nr 1234/2007 ja nr 1308/2013 –, st artikli 118s lõike 4 esimese lõigu ja artikli 107 lõike 3 esimese lõigu kohaselt ei olnud kaitse äravõtmise võimalus selliste nimetuste suhtes kohaldatav.

83 Määruse nr 479/2008 artikli 51 lõike 4 teise lõiguga, nagu ka samaväärsete sätetega määrustes nr 1234/2007 ja nr 1308/2013, tehti sellest reeglist siiski erand, mille kohaselt võis kuni 31. detsembrini 2014 komisjoni algatusel otsustada määruse nr 479/2008 artikli 51 lõikes 1 osutatud kaitstud veininimetustele antud kaitse tühistada, kui need ei vasta selle määruse artiklis 34 sätestatud tingimustele. Liidu seadusandja on seega piiranud määruses nr 479/2008 ette nähtud üleminekukorra alla kuuluvaid kaitstud nimetuste tühistamise võimalusi sõnaselgelt ette nähtud juhtudega.

84 Kuna see üleminekukord näeb ette määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuste kaitse automaatse laiendamise ja reguleerib lisaks sõnaselgelt nende nimetuste kehtetuks tunnistamise juhtusid, siis tuleb asuda seisukohale, et ei määruse nr 479/2008 artikli 43 lõige 2, määruse nr 1234/2007 artikkel 118k ega määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõige 2 ei ole kohaldatav sellisele konfliktile, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

85 Nimelt kohaldatakse määruse nr 479/2008 artikli 43 lõiget 2, määruse nr 1234/2007 artiklit 118k ja määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõiget 2 kaitsetaotluste suhtes, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 73 viidatud määrusega nr 479/2008 kehtestatud uue korra alusel, mitte aga määruse nr 1493/1999 korra alusel tunnustatud kaitstud veininimetuste suhtes. Nagu nähtub nende artiklite endi pealkirjast, milles need sätted sisalduvad, nimelt „Kaitse alla võtmisest keeldumise põhjused“ või „Kaitse alla võtmisest keeldumise lisapõhjused“, näevad need sätted ette üksnes uue nimetuse registreerimisest keeldumise olukorra konflikti tõttu varasema üldtuntud kaubamärgiga, mitte aga määruse nr 1493/1999 artikli 54 lõigete 4 ja 5 alusel juba registreeritud nimetuse tühistamise.

86 Lisaks nähtub viimati nimetatud määruse VII lisa F osa lõike 2 teise lõigu sõnastusest endast, et see säte käsitleb olukorda, kus veini või veinivirde jaoks registreeritud üldtuntud kaubamärk sisaldab nimetusega identseid sõnu, nähes teatud tingimustel ette selle kaubamärgi ja nimetuse

kooseksisteerimise põhimõtte. Seetõttu leidis liidu seadusandja määruse nr 1493/1999 vastuvõtmise ajal tingimata, et sellist nimetust võib registreerida vaatamata varasema üldtuntud kaubamärgi olemasolule.

87 Lisaks, kuigi põllumajandustoodete ja toiduainete osas nägi nõukogu 14. juuli 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2081/92 põllumajandustoodete ja toiduainete geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta (EÜT 1992, L 208, lk 1; ELT eriväljaanne 03/13, lk 4) artikli 14 lõige 3, mida veinitoodetele ei kohaldata, ette, et päritolunimetust ega geograafilist tähist ei registreerita, kui kaubamärgi mainet, tuntust ja kasutamise kestust arvesse võttes võis registreerimine tarbijat toote tegeliku olemuse osas eksitada, tuleb märkida, et liidu seadusandja otsustas tahtlikult mitte korrata analoogset sätet määruses nr 1493/1999.

88 Järelikult tuleb konflikt riigisisesel tasandil kaitstud veininimetuse – mille kaitse on seejärel automaatselt laienenud liidu tasandile – ja varasemate üldtuntud kaubamärkide vahel, mis on registreeritud veinide jaoks, mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, lahendada määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 sätteid kohaldades, kuna liidu seadusandja soovis seada sellise nimetuse nimetatud kaubamärkide puhul esimuslikuks, nähes samas ette nende kahe kooseksisteerimise korra.

89 Veel tuleb lisada, et selles osas ei ole tähtsust TRIPS-lepingu artiklil 22, Pariisi konventsiooni artiklil 10*bis* ja Madridi kokkuleppe artiklil 3 *bis*, millele Duca di Salaparuta tugineb ja mida on eelotsusetaotluses mainitud ning mis käsitlevad määrusega nr 1493/1999 kehtestatud kaitse väidetavat ebatäielikkust.

90 TRIPS-lepingu artikli 22 lõike 1 kohaselt tuleb „geograafiliste tähistena“ käsitada tähiseid, mis näitavad, et kaup on pärit mõne WTO liikme territooriumilt või selle territooriumi teatud piirkonnast või paikkonnast, kui kauba teatud omadus, maine või mõni muu iseloomustav tunnus on olulisel määral seostatav kauba geograafilise päritoluga.

91 Euroopa Kohus on aga juba otsustanud, et selle lepingu laadi ja ülesehitust arvestades ei ole lepingu sätetel vahetut õigusmõju. Seega ei anna need sätted ka isikutele õigusi, millele nad saaksid kohtus liidu õiguse alusel vahetult tugineda (27. veebruari 2024. aasta kohtuotsus EUIPO *vs*. The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, punkt 63 ja seal viidatud kohtupraktika).

92 Mis puudutab Pariisi konventsiooni artiklit 10 *bis*, mis keelab muu hulgas kõik toimingud, mis võivad põhjustada segiajamist konkurendi toodetega, siis tuleb asuda seisukohale, et selles artiklis sätestatud eeskirjadel on sama mõju kui TRIPS-lepingul. Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et selle konventsiooni teatavates artiklites sätestatud eeskirjad on inkorporeeritud TRIPS-lepingusse, millega liit on ühinenud (vt selle kohta 27. veebruari 2024. aasta kohtuotsus EUIPO *vs*. The KaiKai Company Jaeger Wichmann, C-382/21 P, EU:C:2024:172, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika). Täpsemalt on selle lepingu artikli 2 lõikes 1 ette nähtud, et selle lepingu II–IV jaosse puutuvas osas, mis hõlmab selle artikleid 9–62, peavad WTO liikmed, sealhulgas liit, kinni Pariisi konventsiooni artiklitest 1–12 ja artiklist 19.

93 Mis puudutab Madridi kokkulepet, siis selle artiklist 3*bis* tuleneb, et riigid, kelle suhtes seda kokkulepet kohaldatakse, kohustuvad keelama toodete müügil, väljapanekul või pakkumisel kõigi selliste märgiste kasutamise, millel on reklaami iseloom ja mis võivad eksitada avalikkust toodete

päritolu osas. Kuna aga see säte on sisuliselt võrreldav TRIPS-lepingu artikliga 22, tuleb asuda seisukohale, et sellel puudub ka vahetu õigusmõju, mistõttu ei saa see anda isikutele õigusi, millele nad saavad kohtus liidu õiguse alusel vahetult tugineda.

94 Igal juhul ei lükka need rahvusvahelise õiguse sätted ümber järeldust, et määruse nr 1493/1999 VII lisa F osa lõike 2 teises lõigus ette nähtud kord on täielik.

95 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimustele vastata, et määruse nr 479/2008 artiklit 51, määruse nr 1234/2007 artiklit 118s ja määruse nr 1308/2013 artiklit 107 tuleb tõlgendada nii, et määruse nr 479/2008 artikli 43 lõige 2, määruse nr 1234/2007 artikkel 118k ja määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõige 2 ei ole kohaldatavad konfliktile määruse nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuse ja varasemate üldtuntud niisuguste kaubamärkide vahel, mis on registreeritud veinide jaoks ja mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, ning see konflikt tuleb lahendada üksnes viimati nimetatud määruse VII lisa F osa lõike 2 teise lõigu alusel.

Kohtukulud

96 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse sama kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Nõukogu 29. aprilli 2008. aasta määruse (EÜ) nr 479/2008, mis käsitleb veinituru ühist korraldust ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1493/1999, (EÜ) nr 1782/2003, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 3/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2392/86 ja (EÜ) nr 1493/1999, artiklit 51, nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus), (muudetud nõukogu 25. mai 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 491/2009), artiklit 118s ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, artiklit 107

tuleb tõlgendada nii, et:

määruse nr 479/2008 artikli 43 lõige 2, määruse nr 1234/2007 (muudetud määrusega nr 491/2009) artikkel 118k ja määruse nr 1308/2013 artikli 101 lõige 2 ei ole kohaldatavad konfliktile nõukogu 17. mai 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1493/1999 artikli 54 alusel kaitstud veininimetuse ja varasemate üldtuntud niisuguste kaubamärkide vahel, mis on registreeritud veinide jaoks ja mis sisaldavad selle nimetusega identseid sõnu, ning see konflikt tuleb lahendada üksnes viimati nimetatud määruse VII lisa F osa lõike 2 teise lõigu alusel.

Allkirjad